

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 151/2016
02.03.2016. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Невенке Важић, председника већа, Веска Крстајића, Биљане Синановић, Милунке Цветковић и Драгана Аћимовића, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Зорицом Стојковић, као записничарем, у кривичном предмету окривљених Ф.Х. и др, због кривичног дела неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога у саизвршилаштву из члана 246. став 1. у вези члана 33. Кривичног законика и др, одлучујући о захтевима за заштиту законитости браниоца окривљеног Ф.Х., адв. С.П. и браниоца окривљених А.И. и З.И., адв. Ј.Б.Ф., поднетим против правноснажних пресуда Вишег суда у Новом Пазару К бр. 82/13 од 30.03.2015. године и Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 1156/15 од 27.10.2015. године, у седници већа одржаној дана 02.03.2016. године, једногласно је, донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљених А.И. и З.И., адв. Ј.Б.Ф., поднет против правноснажних пресуда Вишег суда у Новом Пазару К бр. 82/13 од 30.03.2015. године и Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 1156/15 од 27.10.2015. године, у односу на повреду закона из члана 439. тачке 1) и 2) ЗКП у вези члана 14, члана 33. и члана 35. Кривичног законика, док се исти захтев у преосталом делу, као и захтев браниоца окривљеног Ф.Х., адв. С.П., **ОДБАЦУЈУ** као недозвољени.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Новом Пазару К бр. 82/13 од 30.03.2015. године окривљени Ф.Х. и З.И. оглашени су кривим због кривичног дела неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога у саизвршилаштву из члана 246. став 1. у вези члана 33. Кривичног законика, а окривљена А.И. због кривичног дела неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога у помагању из члана 246. став 1. у вези члана 35. Кривичног законика и осуђени и то: окривљени Ф.Х. на казну затвора у трајању од шест година у коју му је урачунато и време проведено у притвору почев од 30.06.2012. године до 25.01.2013. године, а окривљени А. и З.И. на казне затвора у трајању од по три године, у које им је урачунато време

provedeno у притвору и то окривљеном З.И. у периоду од 30.06. до 07.11.2012. године, а окривљеној А.И. у периоду од 30.06. до 17.09.2012. године.

Истом пресудом окривљеном Ф.Х. изречена је мера безбедности и од истог је одузета опојна дрога „хероин“ као предмет извршења кривичног дела бруто тежине 26,04 грама. Окривљени су обавезани да солидарно плате трошкове кривичног поступка у укупном износу од 109.229,00 динара, награде адвокатима по службеној дужности, вештацима, специјалисти неуропсихијатру, психологу, Окружном затвору у Новом Пазару у износима ближе наведеним у изреци првостепене пресуде као и судски паушал у износима од по 10.000,00 динара, у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде под претњом принудног извршења.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 1156/15 од 27.10.2015. године делимично је усвојена жалба браниоца окривљеног Ф.Х. а поводом жалбе окривљеног и по службеној дужности преиначена је првостепена пресуда у односу на окривљеног Ф.Х. у погледу одлуке о казни, тако што је Апелациони суд у Крагујевцу окривљеног Ф.Х. због кривичног дела из члана 246. став 1. у вези члана 33. КЗ за које је првостепеном пресудом оглашен кривим осудио на казну затвора у трајању од пет година у коју му је урачунато и време provedeno у притвору од 30.06.2012. године до 25.01.2013. године, док су у преосталом делу жалба браниоца окривљеног као и жалбе окривљеног Ф.Х. и заједничког браниоца окривљених А.И. и З.И., адв. Ј.Б.Ф., одбијене као неосноване, а првостепена пресуда у непреиначеном делу потврђена.

Против правноснажних пресуда Вишег суда у Новом Пазару К бр. 82/13 од 30.03.2015. године и Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 1156/15 од 27.10.2015. године, захтеве за заштиту законитости поднели су:

- Бранилац окривљеног Ф.Х., адв. С.П., због повреде члана 485. став 1. тачка 1) и став 2. ЗКП, члана 438. став 2. ЗКП и члана 439. став 1. ЗКП, с' предлогом да Врховни касациони суд усвоји захтев, укине и првостепену и другостепену пресуду и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење. Бранилац предлаже сходно одредби члана 488. став 3. ЗКП да се одложи извршење правноснажне пресуде.

- Бранилац окривљених А.И. и З.И., адв. Ј.Б.Ф., због повреде закона из члана 485. став 1. тачка 1) у вези члана 439. тачке 1) и 2) ЗКП и члана 14, 33. и 35. КЗ као и члана 485. став 2. и 4. и члана 420. ЗКП, с' предлогом да Врховни касациони суд усвоји захтев, укине обе нижестепене пресуде и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење. Бранилац предлаже сходно одредби члана 488. став 3. ЗКП да се извршење правноснажне пресуде одложи или прекине.

Врховни касациони суд је доставио примерке захтева за заштиту законитости бранилаца окривљених Ф.Х., адв. С.П. и окривљених А.И. и З.И., адв. Ј.Б.Ф., Републичком јавном тужиоцу сходно члану 488. став 1. Законика о

кривичном поступку, па је у седници већа коју је одржао без обавештавања Републичког јавног тужиоца и бранилаца окривљених, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета са правноснажним пресудама против којих су поднети захтеви за заштиту законитости и након оцене навода у захтевима, нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљених А.И. и З.И., адв. Ј.Б.Ф. у односу на повреду закона из члана 439. тачке 1) и 2) ЗКП у вези члана 14, 33. и члана 35. КЗ је неоснован, док је исти захтев у односу на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9. ЗКП као и захтев браниоца окривљеног Ф.Х., адв. С.П., недозвољени.

Бранилац окривљених З. и А.И., адв. Ј.Б.Ф. као разлог подношења захтева за заштиту законитости истиче повреду закона из члана 439. тачке 1) и 2) ЗКП, које образлаже тако што наводи да су окривљени З. и А.И. оглашени кривим због по једног кривичног дела неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога из члана 246. став 1. КЗ и то окривљени З.И. као саизвршилац а окривљена А.И. као помагач у извршењу кривичног дела. По ставу браниоца окривљених нејасно је у чему се састоје радње окривљених односно заједничко учествовање сваког од окривљених З. и А.И. у извршењу предметног кривичног дела. Што се тиче окривљеног З.И. бранилац сматра да у радњама окривљеног нема елемената саизвршилаштва у остваривању осталих обележја бића предметног кривичног дела из члана 246. став 1. у вези члана 33. КЗ, нема заједничког деловања воље и свести о заједничком деловању а у изреци правноснажне пресуде није описан ни принцип поделе посла између окривљеног З.И. и окривљеног Ф.Х., због чега бранилац сматра да се у радњама окривљеног З.И. евентуално могу стицати само обележја кривичног дела из члана 345. Кривичног законика. Што се тиче окривљене А.И. бранилац поставља питање у чему се састоји радња помагања окривљене обзиром да у њеним радњама нема ни једног елемента помагања из члана 35. КЗ.

Истакнуте наводе из захтева за заштиту законитости браниоца окривљених З. и А.И. Врховни касациони суд оцењује неоснованим, а из следећих разлога:

Институт саизвршилаштво према одредби члана 33. КЗ постоји када више лица учествовањем у радњи извршења са умишљајем или из нехата заједнички изврше кривично дело, или остварујући заједничку одлуку другом радњом са умишљајем битно допринесу извршењу кривичног дела.

Из чињеничног описа датог у изреци првостепене пресуде под тачком 1 се утврђује „да је окривљени Ф.Х. по претходном договору са окривљеним З.И. ради неовлашћене продаје ... справљао пакетиће опојне дроге „хероин“ ... мешајући је са парацетамолом и кофеином, затим паковао у пакетиће од алуфолије и предавао окривљеном З.И. на чување и неовлашћено држање до продаје, као и чисту дрогу „хероин“ нето масе 20,40 грама, а окривљени З.И. је тако справљене пакетиће и чисту дрогу „хероин“, неовлашћено до продаје држао и скривао у кући окривљене

А.И. ... а затим је окривљени Ф.Х. ... неовлашћено од сакривене количине пакетића, продао Д.Р. шест справљених пакетића ... која му је претходно окривљени З.И. донео из поткровља куће („из штека“) ...“.

Поступајући на напред описани начин, по оцени Врховног касационог суда окривљени Ф.Х. и окривљени З.И. су по претходном договору, заједнички деловали - учествовали у радњи извршења кривичног дела неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога из члана 246. став 1. у вези члана 33. КЗ, са умишљајем остварујући заједничку одлуку. Наиме, окривљени Ф.Х. је неовлашћено справљао опојну дрогу „хероин“ и исту неовлашћено продавао, док је окривљени З.И. исту - опојну дрогу „хероин“ неовлашћено чувао - држао до продаје, односно ради продаје у просторијама куће окривљене А.И. и исту доносио окривљеном Ф.Х. ради продаје.

Код окривљених Ф.Х. и З.И. је постојала свест о заједничком деловању као и претходни договор за извршење кривичне радње неовлашћене производње и држања опојне дроге ради њене продаје, као и радње неовлашћене продаје дроге, због чега су супротни наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног З.И. о повреди закона из члана 439. тачка 2) ЗКП као и даљи закључак браниоца окривљеног да дело за које је оглашен кривим и осуђен није кривично дело (члан 439. тачка 1) ЗКП), оцењени као неосновани.

Такође су неосновани и наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљених којима се оспорава првостепена пресуда у односу на окривљену А.И. а наиме да у радњама окривљене не постоји ни један елеменат помагања из члана 35. КЗ.

Према ставу 1. члана 35. КЗ казном прописаном за то дело или ублаженом казном казниће се лице које другом са умишљајем помогне у извршењу кривичног дела док су ставом 2. истог члана 35. КЗ регулисани начини помагања, па се тако помагањем у извршењу кривичног дела сматра: давање савета или упутстава како да се изврши кривично дело, стављање учиниоцу на располагање средстава за извршење кривичног дела, стварање услова или отклањање препрека за извршење кривичног дела, као и унапред обећано прикривање кривичног дела, учиниоца, средстава којима је кривично дело извршено, трагова кривичног дела или предмета прибављених кривичним делом.

Помагање је облик саучесништва код кога се са умишљајем доприноси извршењу кривичног дела, а допринос мора бити у извесној узрочној вези са извршеним кривичним делом.

Како из чињеничног описа радње извршења кривичног дела описаног у тачки 2 изреке првостепене пресуде јасно произилази да је окривљена А.И. омогућавала окривљеном Ф.Х. да опојну дрогу „хероин“ доноси у њену кућу и ту је справља, чиме је омогућила не само тајност тог посла него и несметан рад

окривљеног Ф.Х. и тиме значајно допринела укупном послу окривљеног Х. у неовлашћеном држању и продаји опојне дроге, при чему је била свесна да он тај посао обавља неовлашћено као и окривљени З.И. - њен брат, који је спорну опојну дрогу „хероин“ скривао у кући и држао ради продаје, то су по оцени Врховног касационог суда супротни наводи захтева браниоца окривљене којима се указује на повреду закона оцењени као неосновани. Ово поготову што је окривљена А.И. била свесна свог дела, односно са умишљајем помагала и окривљеном Ф.Х. и окривљеном З.И., јер је знала колико је значајан њен допринос како неовлашћеном држању опојне дроге „хероина“ тако и њеној припреми за даљу неовлашћену продају, па је самим тим неоснован и даљи закључак браниоца окривљене да дело за које је оглашена кривом и осуђена није кривично дело (члан 439. тачка 1) ЗКП).

Надаље, бранилац окривљених З. и А.И. као разлог подношења захтева у односу на окривљену А.И. истиче и битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП. Међутим, иако повреда из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП представља дозвољен разлог за подношење овог ванредног правног лека - захтева за заштиту законитости у смислу члана 485. став 4. ЗКП, бранилац исту не образлаже, па је по оцени Врховног касационог суда нејасно у чему се повреда састоји.

Када је захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног поднет због повреде закона (члан 485. став 1. тачка 1) ЗКП), одлука против које је захтев поднет или поступак који јој је претходио, испитује се само у границама истакнуте конкретне повреде закона, при чему суд није овлашћен да у случају када конкретна повреда закона није опредељена - образложена, само на основу образложења захтева процењује шта је бранилац имао у виду приликом подношења захтева, због чега су наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног у том делу оцењени као недозвољени сходно члану 487. став 1. тачка 2) у вези члана 485. став 4. ЗКП.

Што се тиче захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Ф.Х., адв. С.П., Врховни касациони суд исте оцењује недозвољеним, а из следећих разлога:

Одредбом члана 483. став 1. Законика о кривичном поступку прописано је да захтев за заштиту законитости могу поднети Републички јавни тужилац, окривљени и његов бранилац, а одредбом члана 483. став 3. ЗКП прописано је да окривљени може поднети захтев за заштиту законитости искључиво преко браниоца.

Имајући у виду да предметни захтев за заштиту законитости, на првој страни у левом углу садржи само печат адв. С.П., а на трећој страни нема ни печата ни потписа браниоца окривљеног као обавезног елемента на основу кога се утврђује да ли је захтев поднет од овлашћеног лица или не, то је очигледно да је захтев поднет од неовлашћеног лица.

Обзиром, да у смислу одредбе члана 483. став 3. ЗКП, окривљени нема овлашћење да лично поднесе захтев за заштиту законитости, већ да овај ванредни правни лек може поднети искључиво преко свог браниоца, то је Врховни касациони суд предметни захтев одбацио као недозвољен, јер је поднет од стране неовлашћеног лица, па је такав оцењен као недозвољен, сходно одредби члана 487. став 1. тачка 2) у вези члана 485. став 4. ЗКП.

Из изнетих разлога, а на основу одредбе члана 491. став 1. ЗКП и члана 487. став 1. тачка 2) у вези са чланом 485. став 4. ЗКП, одлучено је као у изреци ове пресуде.

Записничар-саветник,
Зорица Стојковић,с.р.

Председник већа-судија,
Невенка Важић,с.р.